

ЕПІДЕМІЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УКРАЇНІ – СОЦІАЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ЧИ МЕДИЧНА ПРОБЛЕМА?

*Опара Н.М.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент*

У світі приблизно 60 мільйонів хворих на туберкульоз. Щороку медичні працівники реєструють від 7 до 9 мільйонів нових випадків.

В Україні щорічно хворіють 290 тисяч осіб – це величезна цифра, стверджують фахівці. Кожен п'ятий хворий у світі із резистентною формою туберкульозу – українець. Майже три мільйони землян сухоти «кладуть» у могилу.

Річ у тому, що туберкульоз, як соціальна хвороба, є дзеркалом соціально-економічного благополуччя в країні. Туберкульоз віддзеркалює освіченість і добробут народу. Адже в тих, країнах, у яких є соціально-економічні кризи, де низький рівень життя народу, там процвітає туберкульоз. Ось чому, уряди високорозвинених країн вважають боротьбу з туберкульозом першочерговим напрямком своєї політики і фінансують протитуберкульозні заходи.

Туберкульоз може роками непомітно жити всередині людини, не завдаючи шкоди, ва потім, мов злий джин, вирватись з-під контролю захисних сил організму й розпочати руйнівний похід. Вдало маскується він під інші, не такі серйозні хвороби, легко пристосовується до «знайомих» медикаментів.

У порівнянні з минулим роком захворюваність на Полтавщині знизилась на 6%, по Україні – на 5%. Настільки ж знизилась і смертність від хвороби. Загалом же, протягом минулого року в регіоні зафіксовано майже 800 нових випадків туберкульозу, з них – 22 дитини (від народження до 17 років).

Найвищий рівень захворювань у Глобиному, Диканьці, Кобеляках. Серед міст лідирує Полтава. В обласному центрі минулого року зареєстровані 131 випадки, у тому числі четверо дітей. Показники дійсно зменшилися, але незважаючи на це, ми маємо велику кількість хворих із мультирезистентною (хімостійкою) формою туберкульозу. Вони потребують дорогого, довгострокового лікування. Якщо пацієнта з початковою формою лікують 6 місяців, то хворі з більш тяжкими формами потребують лікування до 20 місяців. Завдяки новим методам лікування зменшились строки перебування пацієнтів у стаціонарі, що є позитивом. Лікування хворих – безкоштовне.

Туберкульоз – хвороба асоціальна. Хворіють бізнесмени, вчителі, лікарі, політики, студенти. Соціальний статус та статки не вбережуть від біди – стверджують фахівці. На жаль, розпізнати туберкульоз, який маскується під інші недуги, дуже важко. Навряд чи Вам спаде на думку, що безсоння, висока температура, загальна слабкість, зниження працездатності, надмірна пітливість, поступова втрата апетиту спричинені саме активністю палички Коха. Аби ефективно лікувати туберкульоз, хворобу треба вчасно діагностувати.

Діагностують туберкульоз рентгенографією органів грудної клітини та аналізом мокротиння. Завдяки сучасним методам результати можна отримати

вже через 2-3 години. У 90% людей туберкульоз вражає легені. Є його відкрита і незаразна закрита форма.

Закрита форма – це, як правило, перша стадія, коли в легенях знаходять невеликі ділянки запалення. Якщо інфекцію не лікувати, з часом у людини розвивається відкрита форма туберкульозу, при якій збудники хвороби вільно виділяються під час кашлю або чхання (якщо вражені легені), зі слиною, сечею. Протягом доби такий хворий виділяє мільярд мікобактерій туберкульозу, заражаючи близько 10 людей на місяць.

Повний курс лікування від туберкульозу – 6-12 місяців, і людина повертається до здорового життя. Лікувати туберкульоз примусово заборонено. «Недобита» інфекція поволі «приходить до тями», перетворюючись на важко виліковну форму. Так з'являються штами бацил, стійкі до одного або кількох медикаментів. Звичайне лікування такій людині вже не допоможе – бацила «проковтне» знайомий препарат і продовжить свою чорну справу.

Діти – також «мішень» для палички Коха. Причини хвороби – слабка імунна система, вроджені патології легень. Найчастіше ж це відбувається, коли малюки потрапляють у вогнище інфекції: хтось у родині хворіє, або ж батьки – алкоголіки чи наркомани. До чотирьох років діагностувати хворобу важко. Вона дуже «багатолика». Серед найбільш поширених скарг – бронхіт, ГРВІ, грип, висока температура, пневмонія, слабкість. Кашлю у дитини може й не бути.

Дуже вразлива категорія – підлітки. Гормональні зміни в організмі, шкідливі звички, наркотики, алкоголь «розхитують» ламають імунітет котрий «росте». Лікування туберкульозу у дітей триває – до 6-ти місяців. Нині 95% дітей на Полтавщині охоплено вакцинацією.

Дуже важливо щодня приймати всю дозу протитуберкульозних препаратів за один раз, не допускати перерв і дотримуватись правильної дієти і режиму харчування.

Медичні працівники виокремлюють три, так звані кола небезпеки. Перше – родина, під'їзд, вулиця. Друге – школа, дискотека, клуби. Третє – непрогнозованість. З метою профілактики і попередження захворюваності на туберкульоз необхідно дотримуватися простих правил:

- по-перше, один раз на рік обов'язково бувайте у флюорографічному кабінеті;
- по-друге, дослухайтеся профілактичних порад медичних працівників;
- по-третє, не панікуйте.

Медики переконують: 95 зі 100 заражених мирно живуть з інфекцією і їхня імунна система тримає захворювання під контролем і не дає вільно розмножуватись інфекції. Але, якщо багато палите, депресія, застуда, над міру працюєте, «колитесь», погано їсте, стрес-бацила «прокидається». Тоді мерщій до лікаря! Бо активна форма туберкульозу – то серйозно.

Один з основних методів профілактики туберкульозу – вакцинація (робиться відразу після народження дитини, потім у 7 і 14 років). Для виявлення захворювання на ранніх термінах, дітям щорічно робиться проба МАНТУ (показує реакцію на потрапляння в організм антигену збудника туберкульозу), дорослим – флюорографічне дослідження.

Для попередження захворюваності на туберкульоз необхідно підтримувати імунітет, вести здоровий спосіб життя, повноцінно харчуватися і дотримуватись особистої гігієни.

В Україні впроваджують проекти соціальної і психологічної підтримки хворих на туберкульоз – це називають – контрольоване лікування. У нас в країні для лікування туберкульозу є необхідні ліки. Закупівлю препаратів фінансує держава. До того ж, уперше в Україні впроваджується інформаційна стратегія надання психологічної допомоги хворим на туберкульоз.

Регулярна діагностика збереже ваше здоров'я. Не гайте часу, звертайтеся до сімейного лікаря!

Список використаних джерел

1. Туберкулёз: восемь вопросов о недуге. События недели: итоги и факты. №33(272). 16,08,2016. С. 28.
2. Електронний ресурс URL: <http://www.ifp.kiev.ua/doc/people/msprob.htm>